

Kuinka tukea osallistumista, kun taistelu digivallasta kiihtyy?

Jukka Vahti, 4.10.2023

Projektijohtaja,
Digitaalinen valta
ja demokratia -projekti
Sitra

@JukkaVahti
jukka.vahti@sitra.fi

IHMISET

**Hyvinvoinnin
haasteet
kasvavat**

*Luottamuksen
rapautuminen*

VALTA

**Demokratian
kamppailu
kovenee**

Kuormituksen kierre

*Huoltosuhteen
heikkeneminen*

LUONTO

**Luonnon
kantokyky
murenee**

*Lyhytjänteinen
päätöksenteko*

*Informaatio-
vaikuttaminen*

TALOUS

**Talouden
perusta rakoilee**

Ylikulutus

*Resurssien
riittävyys*

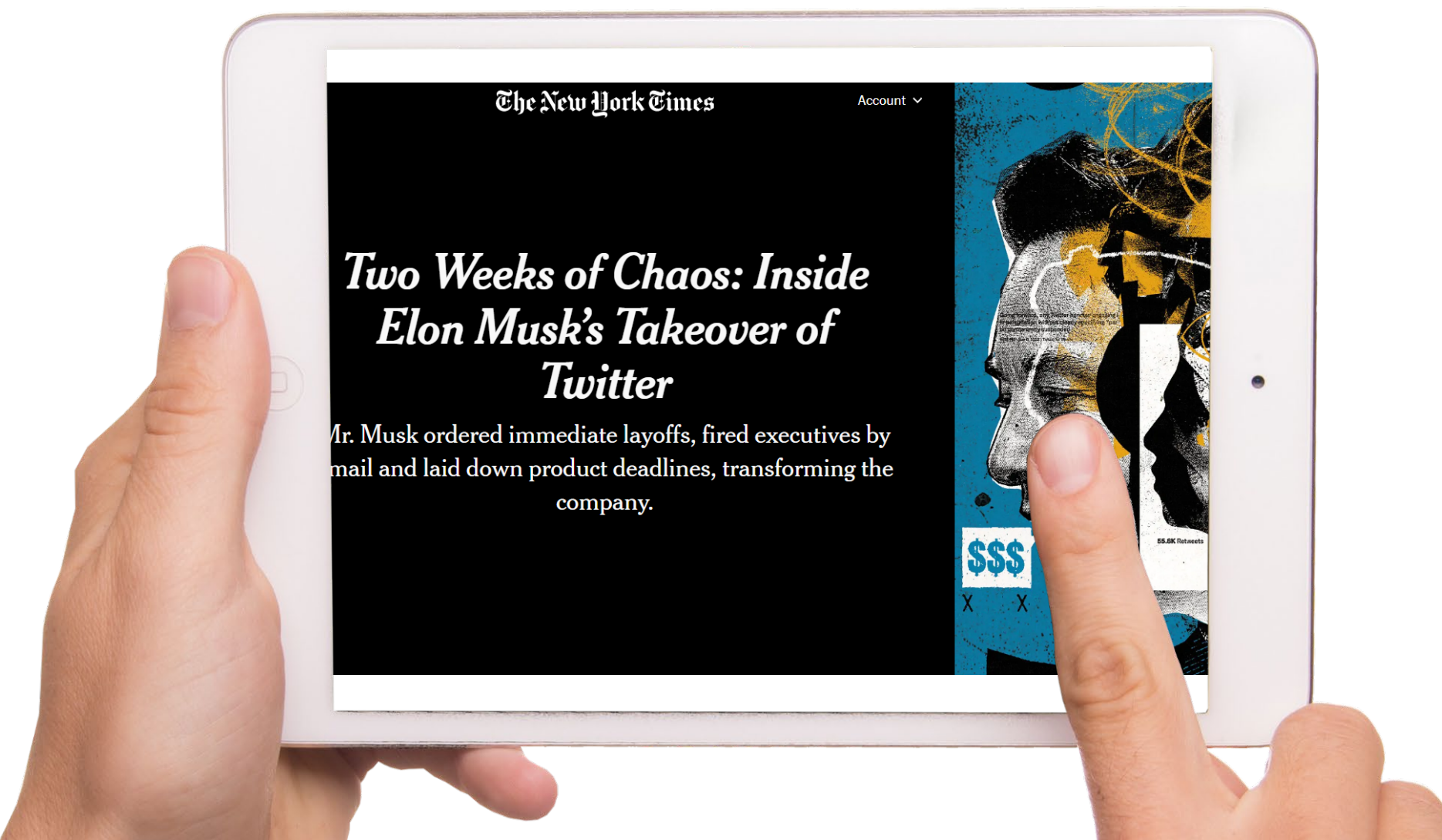
TEKNOLOGIA

**Kilpailu
digivallasta
kiihtyy**

Teknologiajättien ylivalta

Mikä ”digitaalinen valta”?

**Mistä “John
Reithin henkeä”
demokratian
kehittämiseen?**

Kuka päättää, miltä tulevaisuus näyttää?

#DEMTECH

#CivicTech #GovTech

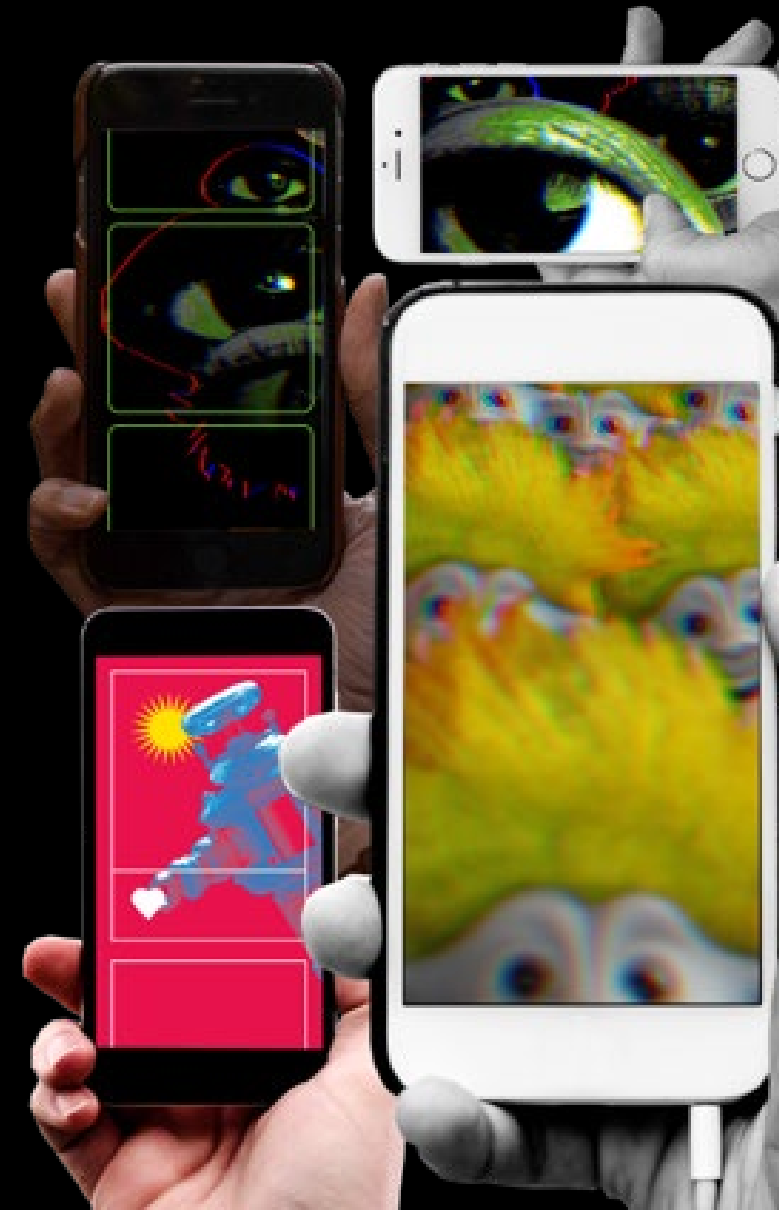
#EngagementTech #JusticeTech

#BureaucracyTech

#VotingTech

Nousevia teknologioita:

Älykaupungit, datanhallintaratkaisut,
informaatioympäristö, kyberturvallisuus,
kehittyneet tekoälyratkaisut, yms.

Entä jos vaalikoneet olisivat avointa lähdekoodia ja algoritmeiltaan läpinäkyviä?

Entä jos lainsäädännön ja päätöksenteon etenemistä voisi seurata kuin postipakettia?

KESKUSTELUN AIHE

Tervetuloa uudenlaiseen keskusteluun - äänestä muiden ihmisten kannanottoja.

Anonyymi kirjoitti:

4 jäljellä

Lisään tähän kannanoton omin sanoin

Samaa mieltä

Eri mieltä

Ohita / Epävarma

Puuttuuko sinun näkökulmasi tai kokemuksesi keskustelusta? Jos puuttuu, [lisää](#) ne alla olevaan laatikkoon.

Millainen on hyvä kannanotto?

- *Itsenäinen ajatus*
- *Tuo esiin uusia näkökulmia tai kokemuksia*
- *Selkeä ja ytimekäs (rajoitettu 140 merkkiin)*

Muistathan, että kannanotot näytetään satunnaisesti, etkä vastaa suoraan muiden osallistujien kannanottoihin.

Jaa näkemyksesi...

Lähetä

Mitä pitäisi

TEHDÄ?

“The real problem of humanity
is the following: We have
Paleolithic emotions, medieval
institutions and godlike
technology.”

– DR. **E.O. Wilson**, sociobiologist

Kuinka vahvistaa demokratiaa ja luottamusta digitaalisella aikakaudella?

1

Suomalainen sivistysprojekti tulee päivittää digitaaliselle aikakaudelle.

2

Tietoon ja dataan liittyvät yksilön/kansalaisen oikeudet tulee ottaa vahvasti mukaan demokratia- ja koulutuspolitiikkaan kansallisesti ja EU-tasolla.

3

Kansalaisten ja päättäjien valtaa vaikuttaa digitaaliseen tulevaisuuteen tulee kasvattaa.

4

Teknologian tarjoamia mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseen ihmisten arjessa tulisi tunnistaa, kehittää ja ottaa käyttöön nykyistä enemmän kansallisesti.

1

Suomalainen sivistysprojekti tulee päivittää digitaaliselle aikakaudelle.

**“In the world today,
our economic system is primed to
creating young *consumers*.
Our democratic system,
however, is not keeping
pace in creating
young *citizens*.”**

- The Child Friendly
Governance Project

Mitä ovat sivistys, osallisuus ja kansalaisuus digitaalisella aikakaudella?

[Tutustu julkaisuun tämän linkin kautta!](#)

Digitaalinen informaatio- lukutaito

YLEISTAJUINEN OPAS DIGITAALISEN
UUTISVIRRAN SEURAAJILLE

FaktaBaari EDU

Kari Kivinen, Minna Aslama Horowitz, Pipsa Havula, Tiina Härkönen, Carita Kilki, Elsa Kivinen, Harto Pönkä, Joonas Pörsti, Mikko Salo, Riina Vuorikari & Jukka Vahti

2

Tietoon ja dataan liittyvät yksilön/kansalaisen oikeudet tulee ottaa vahvasti mukaan demokratia- ja koulutuspolitiikkaan kansallisesti ja EU-tasolla

Kuvaajat: Vessi Vessi Visuals, Jani Leukkanen, Milka Pirinen (Sitra), Kaapo Kamu

Tekoäly ja tiedolliset oikeudet?

PÄÄSY RELEVANTTIIN TIETOON: Kaikilla ihmisillä on yhdenvertainen pääsy relevanttiin ja totuudenmukaiseen tietoon, jonka varassa he voivat muodostaa näkemyksiä tekoälyyn kytkeytyvistä kysymyksistä.

KYVYKKYYS: Kaikilla ihmisillä on yhdenvertaiset kyvyt arvioida kriittisesti tekoälyyn kytkeytyvän vallankäytön vaikutuksia yksilö- tai yhteiskuntatasolla. Kaikki ihmiset voivat hyödyntää tätä ymmärrystä oman ja/tai yhteiskunnan etujen varjelemiseksi.

OSALLISTUMINEN: Tekoälyn kehityksen vaikutuksista yksilöiden oikeuksien toteutumiseen sekä yhteiskunnan tai demokratiaan toimivuuteen käydään eri yhteyksissä julkista deliberaatiota, johon on pääsy myös palveluiden potentiaalisilla käyttäjillä ja kansalaisyhteiskunnan toimijoilla.

EI PAINOSTUSTA TAI PAKKOA: Kaikilla ihmisillä on yhdenvertainen vapaus muodostaa näkemyksiä tekoälystä ja sen vaikutuksista ilman, että heihin yritetään vaikuttaa tai heitä yritetään painostaa tietylle kannalle. (Vrt. Nieminen, Hannu, 2023, in press. Why we need epistemic rights. In: Horowitz, Nieminen, Lehtisaari & D'Arma (eds.). Epistemic Rights in the Era of Digital Disruption. Palgrave Macmillan.)

3

**Kansalaisten ja
päättäjien valtaa
vaikuttaa digitaaliseen
tulevaisuuteen tulee
kasvattaa.**

4

Teknologian tarjoamia mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseen ihmisten arjessa tulisi tunnistaa, kehittää ja ottaa käyttöön nykyistä enemmän kansallisesti.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

